

Програма розвитку навчального закладу як ознака створення інноваційного освітнього простору в загальноосвітньому навчальному закладі

У статті розглядаються шляхи реалізації стратегічної мети розвитку навчальних закладів у межах освітнього округу на засадах державно-громадського управління.

Необхідність нового підходу до системи виховання та навчання, розробки та впровадження нових педагогічних технологій, які сприятимуть цілісному, гармонійному розвитку особистості учня, його самореалізації, ґрунтовному, духовно-креативному розумінню природної соціальної дійсності, психолого-соціальному зростанню випускників навчальних закладів, зумовлює кардинальні зміни в соціально-політичних та економічних умовах життя, що відбуваються в Україні. Стабільність сучасного суспільства не в останню чергу залежить від учителя. Освітняни вступили в нове тисячоліття не лише з досвідом розчарувань і втрат, а й з упевненістю в кращому прийдешньому, з вірою в розквіт національної культури, досягнення високої духовності й освіченості [2].

Саме тому загальна середня освіта має забезпечити умови для морального, фізичного, художньо-естетичного розвитку учнів, виховання громадянина демократичної держави, що визначає освіченість, вихованість, культуру найвищими цінностями, незмінними чинниками соціального прогресу.

Мета статті – розглянути шляхи реалізації стратегічної мети розвитку навчальних закладів у межах освітнього округу та схарактеризувати ознаки державно-громадського управління.

Концепція розвитку Новомаячківської ЗОШ I-III ступенів Цюрупинської районної ради стверджує необхідність якісного оновлення змісту освіти, забезпечення безперервного процесу становлення та розвитку гармонійної творчої особистості учня. Школа бере на себе місію створення нового освітнього середовища, де панує атмосфера педагогічної творчості вчителів, співпраці педагогічного колективу з батьками. Нове освітнє середовище передбачає й новий зміст освіти, нові технології навчання й виховання, розвиток інтелектуальних здібностей дітей, щоб належним чином забезпечити умови соціального становлення кожного школяра. Вивчення окремих аспектів інноваційної діяльності керівника закладу освіти, у якій розглядається управління розвитком навчального закладу в умовах

---

* © Білоконська Л.М.

ІННОВАЦІЯ: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА

інноваційних змін, обумовлює створення комплексної програми розвитку закладу, яку науковці Л. Ващенко, Л. Даниленко, Г. Єльнікова, В. Па ламарчук, М. Поташников та ін. [1] розглядають як засіб здійснення інноваційної діяльності керівників загальноосвітнього навчального закладу. У своїх працях вони підкреслюють, що управління інноваційною діяльністю загальноосвітнього навчального закладу має відповідати концепції, якою визначаються пріоритетні напрями діяльності. Одним з них є розробка Програми розвитку закладу освіти.

Саме тому 13 березня 2010 року, згідно ухвали батьківського Форуму, було організовано освітню діяльність Новомаячківського освітнього округу. Метою створення округу стало:

- організація в межах Новомаячківської селищної та Щасливської сільської ради ефективної системи освіти;
- забезпечення рівного доступу дітей відповідного віку до якісної дошкільної, загальної середньої, позашкільної та професійно-технічної освіти, допрофесійного навчання незалежно від місця їх проживання;
- ефективне використання творчого потенціалу педагогічних працівників навчальних закладів;
- раціональне використання навчально-методичної, матеріально-технічної бази суб'єктів округу, її зміцнення та модернізації.

Основним завданням діяльності нашої школи було створення єдиного освітнього округу в межах Новомаячківської селищної та Щасливської сільської ради та забезпечення належних умов реалізації концепції допрофільної підготовки і профільного навчання, розвитку творчих здібностей, нахилів, обдарувань дітей, упровадження сучасних освітніх технологій. 23 березня 2010 року між навчальними закладами та установами освіти Цюрупинського району був укладений договір про створення навчально-виховного об'єднання «Освітній округ». Згідно з ним, Новомаячківський освітній округ – добровільне об'єднання 3-х загальноосвітніх закладів: Новомаячківської ЗОШ I-III ст., Новомаячківської ЗОШ I-II ст. і Щасливської ЗОШ I-III ст.; 4-х дитячих садків: Новомаячківського ДНЗ №1, Новомаячківського ДНЗ №2, Новомаячківського ДНЗ №3 і Щасливського ДНЗ №1; державного психоневрологічного санаторію «Надія», Новомаячківської дитячої музичної школи-семирічки, Новомаячківського будинку культури, Новомаячківської селищної бібліотеки для дорослих і дітей. Функцію опорного закладу виконує Новомаячківська ЗОШ I-III ступенів.

План стратегічного розвитку системи освіти Новомаячківського освітнього округу Цюрупинської районної ради Херсон-

ської області визначає правові, організаційні та фінансові засади функціонування й розвитку системи загальної середньої освіти, сприяє вільному розвитку людської особистості, враховує вплив факторів, від яких залежить якість навчально-виховного процесу, змісту, методів, форм навчання й виховання, системи контролю й оцінювання, управлінських рішень, взаємовідповідальності учасників навчально-виховного процесу, а також забезпечення позитивної динаміки розвитку суб'єктів освітнього округу, діяльність яких спрямована на підготовку дітей та учнівської молоді до активної взаємодії в соціумі.

З цією метою в межах Новомаячківського освітнього округу було розроблено та впроваджено модель державно-громадського управління, основою якої стала співпраця навчальних закладів з усіма іншими соціальними інститутами та органами місцевого самоврядування. Програмою розвитку округу передбачено визначення стратегії розвитку Новомаячківського освітнього округу на період 2012-2017 років, концептуальних підходів до вирішення основних проблем гуманізації виховання й навчання задля підвищення якості освітніх послуг, формування інтелектуального потенціалу дітей, формування їх здібностей, ціннісних орієнтацій, духовних пріоритетів, що максимально сприятиме становленню випускника як компетентної, соціально інтегрованої та мобільної особистості.

Однією з важливих умов створення освітнього округу є ефективна взаємодія всіх його суб'єктів; навчальних закладів, культурно-освітніх установ, громадських організацій, бізнес-структур, ресурси яких можуть забезпечити інтеграцію інтересів, запитів, потреб і пропозицій щодо надання тих чи інших освітніх послуг. У зв'язку з цим впроваджено залучення громадськості до конструктивної співпраці з адміністраціями шкіл, дитячих садків, для чого створено декілька творчих груп педагогічних працівників, до складу яких увійшли представники батьківської громади. Завданнями роботи цих творчих груп визначено:

- упровадження в навчально-виховний процес освітнього округу системи доступу громадськості до участі в управлінні школою;
- розробка концепції результативної системи співробітництва з батьками;
- розробка та апробація моделі державно-громадської системи управління.

Перехід від державного до державно-громадського управління освітою в окрузі передбачає створення дієвої моделі такого управління, яке б дало можливість у багатьох випадках

формальне ставлення громадськості (особливо на рівні внутрішньошкільного управління) перевести у площину конструктивної співпраці з адміністрацією школи. Слід зазначити, що результати експериментальних досліджень доведено до відома державних та громадських організацій селища, і, відповідно до освітньо-виховних потреб штат соціальних працівників селищної ради збільшено до трьох (проти одного у 2011 році), що суттєво підвищило рівень виховання дітей з сімей, які потрапили у складні життєві обставини, та мешкають на території селища; залучено до чергування в місцях відпочинку та масових зборів молоді, крім учителів, представників місцевого самоврядування, МВС України, керівників інших організацій, розташованих на території селища. За сприяння місцевих органів самоврядування відновлено роботу дільничної інспекції у справах неповнолітніх.

Отже, пріоритетними напрямками розвитку Новомаячківського освітнього округу на сучасному етапі залишається забезпечення доступу громадськості до участі в управлінні та вихованні підростаючого покоління, розробка й реалізація партнерських програм, спрямованих на вирішення проблем і задоволення потреб місцевої громади, оптимізація мережі класів по Новомаячківському освітньому округу з урахуванням потреб суб'єктів освітнього округу, активне використання інформаційно-комунікаційних технологій, соціальний захист неповнолітніх, навчання й виховання дітей з особливими потребами, демократизація та гуманізація відносин між учасниками навчально-виховного процесу.

Таким чином, трансформація державної системи управління в державно-громадську стане тим чинником, завдяки якому навчальний заклад набуде здатності до самоорганізації та саморозвитку.

Література:

1. Василенко Н. В. Особистісно-орієнтоване навчання та освітні технології в системі педагогічних інновацій / Н. В. Василенко. / Наукові записки. – Серія: педагогіка і психологія. – Вип. 7. – Вінниця: РВВ ДП «Держ. картогр. фабрика», 2002 – С. 39-42.
2. Кремень В. Г. Філософія національної ідеї: Людина. Освіта. Соціум / В. Г. Кремень. – К., 2007. – С. 7.